

21.4.2020

Hallintopoliittinen osasto
Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö
Hallitusneuvos Minnamaria Nurminen

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

HE 41/2020 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle Euroopan unionin siviili-ilmailun turvallisuutta koskevaa asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt puolustusministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa otsikossa mainitusta hallituksen esityksestä. Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi ilmailulakia, liikenteen palveluista annettua lakia, eräitä tuoteriä koskevista ilmoitetuista laitoksista annettua lakia, eräiden tuotteiden markkina- valvonnasta annettua lakia, puolustusvoimista annettua lakia, rajavartiolaitos-, poliisilakia ja sähköisen viestinnän palveluista annettua lakia. Esityksellä täydennetään Euroopan unionin siviili-ilmailun turvallisuutta koskevaa niin sanottua EASA-asetusta.

Puolustusministeriö esittää lausuntonaan kunnioittavasti seuraavan.

Hallituksen esityksessä todetaan, että EASA-asetusta ei lähtökohtaisesti sovelleta valtion ilmailuun eikä sotilasilmailuun. Sotilasilmailusta säädetään ilmailulaissa (864/2014) ja sen nojalla annetuissa alemman asteisissa säädöksissä erikseen. Esimerkiksi ilmailulain 6 §:n 4 momentin mukaan Ilmavoimien komentaja vastaa sotilasilmailun toimeenpanosta ja turvallisuudesta. Sotilasilmailulle varmistetaan sen erityispiirteiden edellyttämä toimintavapaus mukaan lukien lentokorkeudet, valtakunnallinen laajuus, ympärivuorokautinen toiminta, operatiiviset hälytyslennot, lentomenetelmät ja valtakunnan turvallisuutta vaarantaviin tapahtumiin puuttuminen.

Hallituksen esityksessä on Puolustusvoimien toimintaan vaikuttavia säännösehdotuksia. Puolustusministeriö pitää hyvänä, että esityksessä huomioidaan sotilasilmailun lentoturvallisuus ja Puolustusvoimien tehtävien toteuttaminen sekä mahdollistetaan Puolustusvoimien osallistuminen UAS-ilmatilavyöhykkeiden perustamiseen liittyvään päätöksentekoon.

Esityksessä ehdotetaan, että Liikenne- ja viestintäviraston olisi Puolustusvoimien esityksestä perustettava miehittämättömältä ilmailulta rajoitettu tai kielletty UAS-ilmatilavyöhyke pysyvästi tai tilapäisesti Puolustusvoimien käytössä olevien alueiden yläpuolella olevaan ilmatilaan (1. lakiehdotuksen 11 a §)

Puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 15 a §:n nojalla Puolustusvoimilla on oikeus puuttua lennokin ja miehittämättömän lennokin ja miehittämättömän ilma-aluksen kulkuun. Puolustusministeriön näkemyksen mukaan ilmatilan käytön rajoittamisen tai kieltämisen tulisi olla aina ensisijainen keino vaikuttaa miehittämättömään ilmailuun myös Puolustusvoimien käytössä olevien alueiden yläpuolella. Silloin miehittämättömän ilma-

21.4.2020

Hallintopoliittinen osasto
Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö
Hallitusneuvos Minnamaria Nurminen

aluksen haltuunotto tarvittaessa voimakkein voitaisiin kohdistaa kieltoa tai rajoitusta rikkoviin miehittämättömiin ilma-aluksiin.

Puolustusministeriö katsoo, että tämä vähentäisi vahingossa tapahtuvia miehittämättömien ilma-alusten saapumisia Puolustusvoimien alueiden ilmatilaan, kun UAS-ilmatilavyöhykkeet olisivat miehittämättömien ilma-aluksien käyttäjien tiedossa.

Esityksessä ehdotetaan myös, että Liikenne- ja viestintävirasto voi perustaa UAS-ilmatilavyöhykkeen kaupalliseen, harraste- sekä tutkimus- ja kokeilutoimintaan (1. lakiehdotuksen 11 b §). Viraston tulee sopia UAS-vyöhykkeen perustamisesta Puolustusvoimien kanssa ja kuulla tarvittaessa Rajavartiolaitosta ennen kuin se perustaa pykälässä tarkoitetun UAS-ilmatilavyöhykkeen. Sopimismenettelyllä selvitetään vyöhykkeen mahdolliset vaikutukset sotilasilmailun toimintaedellytyksien toteutumiseen ja Puolustusvoimien tehtävien suorittamiseen.

Puolustusvoimien lakisääteisten tehtävien täyttäminen edellyttää sotilasilmailun toimintaedellytysten turvaamista myös matalien lentokorkeuksien osalta. UAS-ilmatilavyöhykkeet eivät myöskään saa muodostaa estettä tai hidastetta Ilmavoimien operatiivisten tehtävien toteuttamiselle.

Puolustusministeriö toteaa, että lentoturvallisuus ja maanpuolustuksen turvaaminen UAS-ilmatilavyöhykkeiden perustamisessa otetaan esityksessä asianmukaisesti huomioon.

Puolustusministeriöllä ei ole muuta huomautettavaa esityksestä.